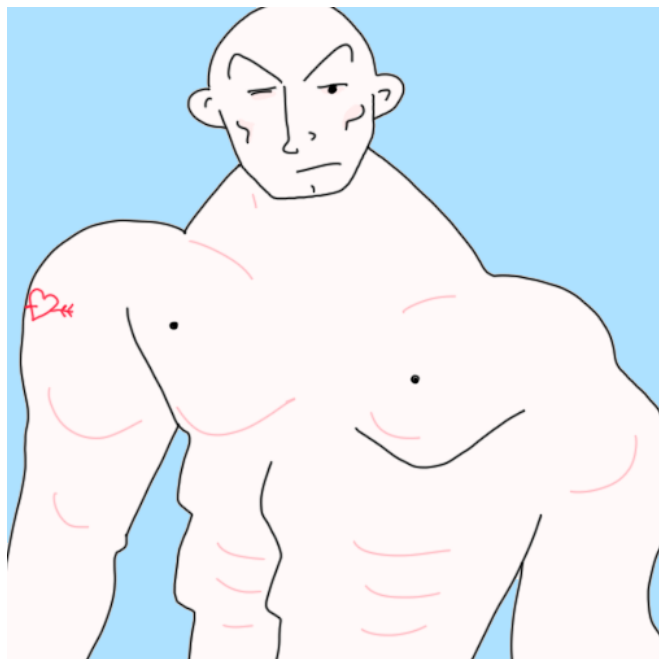

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

TORSY I GORSY

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

„Niech w krągłym gorsie palce twe nie dłubią” – taką przestrożę znajdziemy u Lindego. Co to jest GORS i czym się różni od TORSU? Być może niektórzy z Was powiedzą, że TORS jest męski, a GORS – damski. I taka odpowiedź będzie uzasadniona konotacyjnie: wyraz TORS rzeczywiście częściej pojawia się w „męskich kontekstach”, a GORS – „w żeńskich”, mimo to owa rozbieżność nie znajduje odzwierciedlenia w definicjach słownikowych. Najogólniej rzecz ujmując: TORS to ‘górną część tułowia’, zaś GORS to ‘przednią część TORSU’. W różnym czasie różnie to jednak wyglądało. TORS – z francuskiego torse ‘korpus, tułów’ – definiowany także jako ‘pierś, klatka piersiowa’, ma również znaczenie ‘rzeźba przedstawiająca tułów postaci ludzkiej bez rąk i nóg, niekiedy także bez głowy’, natomiast GORS – podobnie jak TORS zapożyczony z francuskiego – miał najpierw znaczenie ‘obramowanie dekoltu’ oraz ‘dekolty’. Francuskim źródłosłowem jest gorge ‘gardło’, a w polszczyźnie słowo zamiast oczekiwanej postaci „gorż” przyjęło postać GORS zapewne na skutek skojarzenia z GORSETEM. GORS zaczął więc oznaczać ‘górną część gorsetu’ oraz ‘to, co u dam widać ponad górną krawędzią gorsetu’ [SWO]. W nowszych słownikach GORS definiowany jest jako ‘górną część klatki piersiowej’. GORS w „męskim kontekście” pojawia się zazwyczaj w odniesieniu do elementu dawnego stroju męskiego: GORS to bowiem również ‘przednią część koszuli męskiej, często silnie wykrochmalona’.